

J. G. J. Kuiper,
doctor honoris causa in de wiskunde en natuurwetenschappen

S. VAN DER SPOEL

Instituut voor Taxonomische Zoölogie, Universiteit van Amsterdam

Op 9 januari 1984 werd aan J. G. J. Kuiper, erelid van de Nederlandse Malacologische Vereniging, een eredoctoraat verleend door de Universiteit van Amsterdam, een huldebetoon dat hier niet ongemerkt voorbij mag en kan gaan.

In zijn dankwoord maakte de jonge doctor de vereniging duidelijk deelgenote van zijn onderscheiding. Wij willen hier echter onderstrepen dat zijn verdiensten voor de Nederlandse malacologie Kuiper, en juist hem, ten volle recht geven op het eredoctoraat. Zeer terecht stelt het iudicium dat Kuiper zonder biologische opleiding de taxonomie, zoögeografie en oecologie van de Sphaeriidae en de geschiedenis van de malacologie, beide op wereldwijd erkend niveau, beoefent en dat zijn uitnemende kwaliteiten en groot uitdragend vermogen hem een ereplaats onder de malacologen doen innemen. Die erkenning stoelt op het feit dat hij doelbewust en niet aflatend bestaande kennis en nieuwe vondsten in één kader heeft gevat, in één systeem heeft gebracht dat nu over de gehele wereld wordt aanvaard. Door Kuiper is er voor de taxonomie van de Sphaeriidae (en in het bijzonder het geslacht *Pisidium*) één taal ontstaan waar voorheen vele dode en levende dialecten bestonden. De enige die Kuiper evenaarde en die dus wetenschappelijk aan zijn zijde staat, is Dr. (honoris causa) H. B. Herrington. Het is geen toeval dat in dit vakgebied, veronachtzaamd binnen de universiteiten en musea, twee buitenstaanders, zo curieus als amateurs betiteld, een eredoctoraat ontvingen. De studie der Sphaeriidae is bijna te zwaar om naast ander wetenschappelijk werk te worden uitgevoerd en eist een concentratie die weinigen kunnen opbrengen.

Het is niet wel mogelijk dit met speciale voorbeelden uit de 70 wetenschappelijke publicaties van Kuiper aan te tonen; alle artikelen dragen hetzelfde stempel van gedegenheid, detail en klassieke helderheid. En is het geen puur genoeg de talrijke bijdragen en notities van zijn hand in het Correspondentieblad te lezen? Met deze soms lichtvoetige en vaak historisch getinte bijdragen aan de malacologie en zijn alom gewaardeerde persoonlijke contacten stimuleert Kuiper reeds tientallen jaren de malacologie in binnen- en buitenland.

Kuiper beoefent de wetenschap voor zijn plezier; van een egocentrische opstelling is echter geen sprake. Door het taxonomisch werk te verrichten met open oog voor oecologie, zoögeografie, anatomie en historische achtergronden, heeft hij het mogelijk gemaakt dat velen van zijn resultaten plezier hebben. Door de brede basis die zijn werk heeft, ontbreekt elke zweem van amateurisme en zijn de resultaten voor allen, van paleontoloog tot oecoloog en milieubeschermer, van nut.

Het is te verleidelijk om niet te citeren uit brieven die ik over de jonge doctor ontving: 'Mr. Kuiper and his work are well known over the world - he has quietly and effectively advanced and promoted research on molluscs.' Steeds valt weer op dat de waardering voor Kuiper zowel zijn persoon als zijn werk betreffen.

On 9 January 1984, the University of Amsterdam conferred an honorary degree of Ph. D. onto J. G. J. Kuiper, the world's leading specialist in the Sphaeriidae, for his work on this difficult group of freshwater bivalves (particularly the genus Pisidium). Dr. Kuiper, an honorary member of the Dutch malacological society, accepted this degree with reference to the golden jubilee of the society in 1984, considering this ceremony the opening of the celebrations. However, in the opinion of all malacologists, the honorary degree was more than appropriate in this case of an amateur already long judged to be a professional.